

Διδαχὴ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 77

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: *Ματ 10:32-33, 37-38 · 19:27-30*

Η πρώτη μετά την Πεντηκοστή Κυριακή είναι, σύμφωνα με τη λειτουργική παράδοση της Εκκλησίας αφιερωμένη στη μνήμη “τῶν ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐν Ἀσίᾳ, Λιβύῃ, καὶ Εὐρώπῃ, Βορῶν τε καὶ Νότῳ, Ἁγίων πάντων”. Η αφιέρωση της συγκεκριμένης ημέρας στην τιμή πάντων των αγίων –που είναι μετεξέλιξη μιας αρχαιότερης γιορτής αφιερωμένης στην τιμή πάντων των μαρτύρων– σχετίζεται προφανώς με την προηγούμενη Κυριακή κατά την οποία γιορτάστηκε η κάθοδος του Αγίου Πνεύματος στον κόσμο, οπότε κατά την Κυριακή που ακολουθεί γιορτάζονται οι συνέπειες αυτής της καθόδου που είναι η ανάδειξη του νέφους των μαρτύρων και των αγίων.

Από την πρώτη μετά την Πεντηκοστή Κυριακή και ως την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου τα ευαγγελικά αναγνώσματα των Κυριακών προέρχονται από το **Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον**, οπότε το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ονομάζεται στη λειτουργική γλώσσα της Ορθόδοξης Εκκλησίας “Περίοδος του Ματθαίου”.

Το **Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον** θεωρείται το πιο συστηματικό από τα

τέσσερα Ευαγγέλια της **Καινής Διαθήκης**. Οι περισσότεροι βιβλικοί επιστήμονες σήμερα συμφωνούν ότι το Ευαγγέλιο αυτό δεν γράφτηκε για να εξιστορήσει με ακρίβεια τα γεγονότα σχετικά με τον Ιησού, αλλά για να διδάξει συστηματικά, σαν ένα εγχειρίδιο κατήχησης, στα μέλη της πρώτης χριστιανικής κοινότητας το περιεχόμενο της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού. Για τον λόγο αυτόν ο ευαγγελιστής δεν αφηγείται τα σχετικά με τον Ιησού κατά τη χρονολογική σειρά των γεγονότων, αλλά συγκεντρώνοντας και ταξινομώντας τους λόγους του, τα θαύματά του, τις παραβολές του σε επιμέρους ενότητες. Διήκουσα έννοια ολόκληρου του Ευαγγελίου είναι το μήνυμα περί της **“Βασιλείας του Θεού”**, η οποία άρχισε να πραγματοποιείται στο πρόσωπο και στο έργο του Ιησού Χριστού, συγχρόνως όμως αναμένεται να έλθει στην πλήρη μορφή της στο μέλλον, και για αυτό προτρέπει ο ευαγγελιστής τους πιστούς σε συνεχή επαγρύπνηση και σε ετοιμότητα να ανταποκριθούν στην προσφορά της λύτρωσης από την πλευρά του Θεού, **“ποιώντας” έργα αγάπης και παράγοντας “καρπούς”**. Δεν είναι τυχαίο ότι το ρήμα **“ποιώ”** απαντά 88 φορές στο συγκεκριμένο Ευαγγέλιο και η λέξη **“καρπός”** 16 φορές. Το ίδιο θέμα, την απαίτηση του Χριστού για ενεργό ανταπόκριση του ανθρώπου στην πρόσκλησή του, έχει και το ανάγνωσμα της πρώτης Κυριακής του Ματθαίου.

Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της αφιερωμένης στη μνήμη πάντων των αγίων Κυριακής μοιάζει με σταχυολόγηση των πιο σκληρών χωρίων από το **Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον** (10:32-33,37-38· 19:27-30), που έχουν ως θέμα τις απαιτήσεις του Χριστού από όσους θέλουν να λέγονται αληθινοί μαθητές του.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι λόγια όπως **“Όποιος αγαπάει τον πατέρα του ή τη μητέρα του παραπάνω από μένα, ... κι όποιος αγαπάει τον γιο του ή τη θυγατέρα του παραπάνω από μένα, δεν είναι άξιος για μαθητής μου”** (10:37) ή **“όποιος δεν παίρνει τον σταυρό του και δεν με ακολουθεί, δεν είναι άξιος για μαθητής μου”** (10:38) ηχούν ιδιαίτερα σκληρά στα αφτιά των σύγχρονων χριστιανών, δεν θα πρέπει να λησμονείται όμως ότι το κείμενο αυτό γράφεται σε μια εποχή που η επιλογή να γίνει κανείς χριστιανός όχι μόνο ανώδυνη δεν ήταν, αλλά σε πλήθος περιπτώσεων μπορούσε να κοστίσει και τη ζωή τού προσερχομένου στη νέα πίστη. Το όραμα των χριστιανών για έναν καινούργιο, καλύτερο κόσμο που θα επιτυγχανόταν με την εγκαθίδρυση της Βασιλείας του Θεού δεν μπορούσε να αφήσει χώρο για συμβιβασμούς με τις δυνάμεις του κόσμου τούτου, όπως αυτές εκφράζονταν μέσα από τους θεσμούς της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αλλά ούτε και για οποιεσδήποτε δεσμεύσεις απέναντι σε πρόσωπα. Αυτό το

τελευταίο ήταν αποφασιστικής σημασίας για τη χριστιανική κοινότητα προς την οποία απευθύνεται ο ευαγγελιστής Ματθαίος, καθώς οι ενδοοικογενειακές ρήξεις ήταν ιδιαίτερα συχνές και επώδυνες για τους Ιουδαίους που ασπάζονταν τη χριστιανική πίστη.

Η ένσταση ασφαλώς σε όλα τα παραπάνω θα μπορούσε να είναι ότι σήμερα οι χριστιανοί στην πλειονότητά τους δεν βρίσκονται αντιμέτωποι με τέτοιες ακραίες καταστάσεις, κατά συνέπεια η επιλογή των συγκεκριμένων χωρίων και η προβολή τους ως πρότυπο χριστιανικής συμπεριφοράς ενδεχομένως δεν τους αφορά. Οι χριστιανοί σήμερα καλούνται να δώσουν μαρτυρία Χριστού σε μια κοινωνία η οποία δεν πρόκειται να τους αντιμετωπίσει εχθρικά, καθώς η εποχή του στρατευμένου αθεϊσμού έχει τελειώσει προ πολλού, και η λεγόμενη “επιστροφή του Θεού”, που προς τα τέλη του εικοστού αιώνα πανηγυρίστηκε από όλους σχεδόν τους θρησκευτικούς ηγέτες, κάθε άλλο παρά αγαθά αποτελέσματα έφερε για την ανάπτυξη της θεολογικής σκέψης. Οι χριστιανοί σήμερα δεν έρχονται αντιμέτωποι με μια οργανωμένη αντίδραση απέναντι σε αυτά που πρεσβεύουν και διακηρύσσουν, ούτε με μια γερά θεμελιωμένη επιχειρηματολογία ενάντια στην πίστη στον Θεό. Αντιμετωπίζουν όμως δύο πολύ χειρότερες καταστάσεις: από τη μια την αδιαφορία και από την άλλη τον θρησκευτικό φανατισμό.

Όσοι, κατά συνέπεια, σήμερα θέλουν να αποκαλούνται πραγματικοί μαθητές του Χριστού καλούνται να κινηθούν ανάμεσα σε αυτές τις δύο ακραίες καταστάσεις, καθώς ζουν και κινούνται μέσα σε μια κοινωνία που φαινομενικά ευημερεί, σε μια κοινωνία που απολαμβάνει τα αγαθά της δημοκρατίας και της ελευθερίας και που νιώθει τόσο ισχυρή, ώστε να νομίζει ότι δεν χρειάζεται πια τον Θεό. Από την άλλη μεριά όμως η ίδια αυτή κοινωνία, ενώ δείχνει να έχει απορρίψει τον Θεό, όχι μόνο δεν έβαλε στη θέση του μια πιο λογικοκρατική και νηφάλια αντιμετώπιση της ζωής, αλλά, κατά παράδοξο και εντελώς αναπάντεχο τρόπο, επέστρεψε σε δεισιδαιμονίες και προλήψεις που όμοιές της είχε να γνωρίσει η ανθρωπότητα από την εποχή του μεσαίωνα. Μάγοι, αστρολόγοι και κάθε λογής απίθανοι εισηγητές νέων θρησκευτικών δοξασιών εμφανίζονται καθημερινά και κατακλύζουν τις οθόνες των τηλεοράσεων και τα μέσα μαζικής δικτύωσης. Και έτσι σήμερα, τριάντα και πλέον χρόνια μετά τη λήξη του ψυχρού πολέμου, η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει με τρόπο ένα φαινόμενο που νόμιζε πως είχε από αιώνες ξεπεράσει: τη δεισιδαιμονία και τον θρησκευτικό φουνταμενταλισμό που οδηγεί συχνά σε φανατισμό.

Τα λόγια του Χριστού αποκτούν ιδιαίτερη σημασία σήμερα, καθώς σήμερα οι χριστιανοί καλούνται όπως τότε που ο Χριστός έστειλε τους μαθητές του σε έναν κόσμο εχθρικό και γερασμένο, να γίνουν, όπως και εκείνοι, **“φως του κόσμου”** και **“άλας της γης”** που θα ανανεώσει και πάλι τον κόσμο. Καλούνται να διακηρύξουν προς πάσα κατεύθυνση ότι η ευημερία, η δημοκρατία και η ελευθερία από μόνες τους δεν αρκούν, ούτε μπορούν να διατηρηθούν άφθαρτες, αν δεν συνδυάζονται με πνευματική πνοή και οράματα. Και βέβαια τα οράματα δεν μπορούν να έχουν ως περιεχόμενο μια ρομαντική επιστροφή σε ένα δήθεν ιδανικό παρελθόν ούτε να εμπνέονται από ξεπερασμένες αξίες, αλλά θα πρέπει να παρακινήσουν τους χριστιανούς να βγουν και πάλι μπροστά από την εποχή τους, να γίνουν μια φωνή ελπίδας που θα αντιπαραθέσει στα σημερινά αδιέξοδα το όραμα της Βασιλείας του Θεού. Τα λόγια του Χριστού σήμερα υπενθυμίζουν στους χριστιανούς όλων των εποχών ότι οι όποιες αποφάσεις τους οφείλουν να λαμβάνονται όχι με κριτήρια της στιγμής που εξυπηρετούν τις ατομικές τους επιδιώξεις, αλλά όλες οι επιλογές τους οφείλουν να γίνονται υπό το πρίσμα της αιωνιότητας.

Προφανώς αυτός είναι ο λόγος που το τέλος της περικοπής που διαβάζεται κατά τη γιορτή των Αγίων Πάντων έχει επιλεγεί από άλλη συνάφεια του ίδιου Ευαγγελίου. Όταν ο απόστολος Πέτρος ρώτησε τον Ιησού σχετικά με το μέλλον όσων έκαναν τις σωστές επιλογές (19:27), εκείνος τον διαβεβαίωσε ότι θα τους καταστήσει κριτές της οικουμένης (19:28). Καλώντας, λοιπόν, ο Χριστός τους μαθητές του στην αγιότητα, τους καλεί όχι σε μια θέση εξουσίας αλλά σε μια θέση ευθύνης: να αποτελέσουν τα πρότυπα και τα κριτήρια της αγιότητας. Αυτή την ευθύνη των μαθητών του Χριστού υπενθυμίζει ο απόστολος Παύλος στους Κορινθίους όταν τους ελέγχει για τη δυσκολία τους να διευθετήσουν τις μεταξύ τους διαφορές: **“Δεν ξέρετε ότι αυτοί που αποτελούν τον λαό του Θεού θα κρίνουν τελικά τον κόσμο; Κι αφού από σας θα γίνει η τελική κρίση του κόσμου, είστε ανίκανοι να κρίνετε μικροδιαφορές μεταξύ σας; Δεν ξέρετε ότι εμείς θα κρίνουμε ακόμα και αγγελικά πνεύματα; Και να μην μπορούμε να κρίνουμε ζητήματα της καθημερινής ζωής;”** (1Κο 6:2-3). Την ίδια ευθύνη καλεί η Εκκλησία να αναλάβουν τα μέλη της σήμερα προβάλλοντας τα πρόσωπα και τα κατορθώματα των αγίων της.

M.K.